

יידישע

פעסטער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג מאגן אלע יעדן מאן פרעגן מערערען און דער דירקטאר און אונטער-דירקטאר פון דער צייטונג זען זיך מיט דעם בעזיצער פון דער צייטונג פאר דעם דאזיקן יאר.

דיעזע בלאטט ערשיינט יעדן זונטיק און דינטיק פריער ווי אונטער-דירקטאר און בעזיצער פון דער צייטונג זען זיך מיט דעם בעזיצער פון דער צייטונג פאר דעם דאזיקן יאר.

№r. 32. אילפטער יארונג.

פעסט, פרייטאג כ אדר התת"ל"ט.

Pest, den 14. März 1879.

פליכטלינגע מיט לעבנס-מיטטעלן צו איבער-שטיצען. היינט איז אין דער שטאט צוויימאל פיער אויסגעבראכען. דינס פערטראכטען דען אלגעמינען שרעקען. פיער אונד וואסער! —

ס'ע'ן ד'ן 12 מערין, ווי אהר נאכט-טאגס. אך מיט נאך איבער דאס הערריכרעכען דער וואסער-פלוטען איינעם מיטטעלען. דאס מיליטער אונטער גענעראל-מאיר פ'ולין האט איינע וואונדערבארע איינזיער געצייגט. פינציגמאל האבען דיא פלוטען דיא דאסע דורבלאכערט. פינציגמאל ווארדען דיעזע לאכער דורך דיא אנשטרענגונגן דעס מיליטערס ווערעד פערשטאפט. ערסט אלס דער דאס איז גע-הרעד קלאפער לאנג ערשטאפט וואר איז מאן מיט רעכט פריכטעטע, דאס דיא סאלדאטען ווע-גען דער וואסער-פלוטען נכט צור שטאט צוריקקעהרען קאנטען, נאכ גענעראל-מאיר פ'ולין דען ווייטערן קאספ אונד דער רעסונג דער שטאט אויף אונד ערשטעלעט דען סאלדא-טען דען בעפעהל צום אבמארשען דיעזע מיטטע מאלוכטס איילען, דיא פלוטען האבען מיט רייסענדיג שטעללעקייט פאלגען. איבער אונ-איפהארליכעם שטורם-געלייטע ערשינען זיך אויף דער אנדערשטאט אונד אללען געכעניגט-סען דער אונטערן שטאט מיוונדע פאן אונגליק-ליכען מיט בעסט-צייג אונד דערנעליכען זאכען בעשאפט. אנדערע ערשינען אבער איך האל-בנאכט, דיא זיך דורך דאס שטורם-לייטען אויס געלאפען ווערען ווארדען אונד קיינע פאן מעהר צום אנקליידען האטען. הונדערטע פאן העלפע-דיינען דורכשטרעטען דיא לופט! העלפע-העלפע! מינע קינדער, מינע אנדערקאנען זינד אים איינשטרענגען הינדע געבליבען, איך פער-טאג זי נכט צו רעסטען! אים פ'עלען הייזערן ווארדען נאכט-שיפען אבער ערשט, דאמיט אים צור ערשטען איילען! — אים פ'עלען איבער האלבען שמונדע וואר דיא נאנעז לאנגע לאנד-שטראסע איבער וואסער. דאס פאנט-אבטי דאס טעלעגראפע-אבטי, דיא פ'עסטע מעהר אלס צוויי-דריטעל דער נאנעז שטאט. — אל-לעס, אללעס בעפיערעט זיך איבער וואסער. — אין דער שטאט פארטס מאן מיט שיפען אים-הער אים נאך מאלוכטעס צו רעסטען. שראטע-דעס זינד דער פרייטאג פ'עלע מיטטעל-לעכען צו בעקלאנען, און דיעזעס אייגענבליקע ווארדען צו ערשטען קינדער אין איין שיפע געבאכט. אין דער אנטערן שטאט שמונדע אין היז אויף אונד בענריב 11 מענטשען. אלס איך מינע דעפע-שע אים טעלעגראפע-אבטי מיינע מיטען איך ביז אין דיא בוימס דורך דאס וואסער געהען. — איך ווערע שיערליך נאך איינע דעפעטע אויף-געבען קאנטען, דיא דאס וואסער וואכט אונד אויף שיפעלין נכט צו בעקלאנען אים. איך האבע זאכען מיט דער שטאט-בעהארדע איינע בע-ראטהען אונדערשטען, און דער בעשלאסען ווארדען דיא דאסע אים דיא שטאט-הייזערן דורכשטרעכען, דאמיט דאס איינדרוונגע וואסער ווערעד אבלייען קאנן. דעס נאכטס ווערדען סאלדאטען אויף שיפען דען וואכע-דיענסט אין דער איבערשטע מיטטען פער-זעהען, דיא אין דען אייגענשטעלען שטאט-אל-לעס פערטראכען דער פריהערען בעהארדע צו-ירוקגעבליבען אים. איך מיט דאהער זאנען, דאס נכט אללעס פאן פרעמדען לייטען פער-שלעפט אונד פערשטאהלען ווערעד.

וואסער-וועלען מיט זאלכער מאכט איבער דיא דאסע, דאס אין נראסער מהיל דער ארביטער אויס שרעקען דיא פליכט עררופט. דיא פער-ווי-רונג וואכט איבער מעהר. דער גענעראל-מאיר פ'ולין בליעב טראכטען אונד ערשטעלעך. דיא סאלדאטען זעצטען איבער ווער איינזע-אונד ארבייט פארט. אללין אללעס וואר פערנע-כענס. דער שטורם בליען דיא פאקעלן אויס. דיא נאכט וואר פער-ניכטע. ערשט ווארדען איך דיא סאלדאטען פאן פערצווייפלינג ערפאט. דאך ווארדען טראכטן אללדעס געגען דאס איינדרונגען דעס וואסערס פארטקעסעס. נאך מיטער-נאכט געהאט דאס אנגליק. דיא וואסער-פלוט-הען דורכבראכען אונד ערשטאפטען דען דאס איינ-ערנאכען זיך געגען דיא שטאט. זיך לייטע איך 'שטורם' לייטען, דאס וואר דאס צויען, דא-מיט דיא בעפארהונג אים דער שטאט פליכטע איינע צוואר נאך דען רייסענדיג, דיא שאן פ'ול-הער אלס געפאהרלאן בעצייכענט ווארדען. אין דער שטאט האבען שאן וועהרעד דער לעטצען 4 טאגע מיוונדע אונד אבער מיוונדע דיא שטאט פערלאסען. ביא דער רייסע אויסגעפארטען פליכט וואר דאהער דער אנדראג קיין זא נאך-טע, דאס מאן דיא ארדנינג נכט אויפגעכע-האלטען קאנטען. אונד ערשט וואר ביא דער שיפע-בריקע מיליטער אייגענשטעלען אים דא-ר-בער צו וואכען, דאס ווערעד דעס אונד ערשטען קיינע פערטראכען ענטשטעהען. — הייסט פ'יהר בענאנן איך און געוועלשטעט מיט הערן גענע-האל-מאיר פ'ולין דיא שטאט צו בעזוכטען, אים רעסטען צו ברונגען ווא איינע זאלכע איבער-הייפט נאכט אויף אונד 'ועלד' טוירנינגען בילד פאן-דען וואר דיא זייט דען וועגען שמונדען, דאס דיא וואסער-פלוטען אין דיא שטאט איינע-רונגען זינד הונדערטע פאן הייזערן איינע-שטירטע. פ'עלע מענטשען זוכטען רעסטען און דען דעכערן אונד אויף בימען, איבער 80 פאן דיעזען איינליקליכען האבען וואר זאנלעך אים איבער געפארהען לאנג גערעסטען. דיא מיטטען בעהארדע סענעדינס געהאט זיך נאך זיי-סענעדין גערעסטען. איך האבע דאחן איינע קאמפיסאן ענטזונדעט, וועלכע אים פ'עראינע מיט דען בעהארדען דעס טראגנאלעך קאמ-פאטס ווארדען זיי-סענעדין געהאט. דען פליכט-לינגען דען נאסוונען שטיין אונד איינזענענע איינשטירטע צו זיי-סענעדין האט. — דיא שטאטס-באדן איינע דיא פ'עלע-שיפע-געוועל-שטאט האבען פאן מיר דען אייפראג ערהאלטען. אללעס בערעט צו האלטען, אים דיא פליכטלינגע נאך דען פערשידענען רייסענדיג צו בעהארדען צו קאנען הייסע נאך געהען אהאלדיגע אנגליק-ליכע נאך טעמען וואר איינע האלד-מעז-וואסאר-העלי אב. — וואר זינד פאר אנשטענדיגע ער-שאפט זייט 6 טאגען ביז איך נכט אים דען קליידען אונד ערשטען טאדע האט מאן ביהער 4 געפ'ענען. איך ערפארעד יעדאך, דאס אן דען אפערן דער טהיים און דער אבערן שטאט 30 טאדע ערווארען. — דיא מיליטער-בעהאר-דע פאן טעמען ווארדען האט געלערט מינעספענס 6000 ביז 6000 בראדע טענליך דען איינליקליכען לעפען צו וואלען, איך דיא שטאט טעמען-וואר ווילל אהאלדען, איינע פליכט אנגעהל-פאן בראדען לעפען. דיא שטעטע ארא, ביא, נאס-קוקנאד האבען עכענפאלס אורדע בע-הייזענליכעס ערווארען, דיא איינליקליכען

סענעדין אים פערלארען!
 זא לויטעטע דיא דעפעטע איבער דיא שרעקליכע איבערשטענען סענעדינס, דיא וואר בערעט אין פאנעס בלאטעט מיטטהיילען — אונד דיעזע דעפעטע האט זיך לידער בוכשטע-ליך בעוואהרהייטעט. סענעדין וועלכעס נאך פעסט דיא איבער שטאט דעס אנדערס וואר, אים זיך אונטער דעם וואסער פערלארען. דיא שטאט איז אין און מער-ערווארעלט. אונטער וועל-כעס דער וואלשטאנד אונד דאס בליק פאן 70000 מענטשן בענאנען ליענט. פ'יער מיוונדע-הייזער זינד געשטען בוז געסטען אונד מעהרערע הונדערט מענטשן זינד צו נונדע גענאנען. הייזערעטע, דאס פ'יער איינע זאכטע העווענליכע טעג שווימען פער-ניכטעס אומהער. דיא צוואנציגסטע ווערען היי-זער בענאנען אונטער איהרען טריטערן דיא איינשטארען איינזעהען. הייזער אונד וואר-דען טאדעס מענטשן פ'יען אונד קינדער אים דען וועלען ערווארענען — איינע צור פער-מעהרונג דעס שרעקענס אויף און פ'יער נאך נכט איבערשטענען הייזערן איינע אייגענבאכען פ'עלע מענטשן שטעהן אויף דען הייזער-אכערן אונד האבען מינען אונד שווינען אים רעסטען. דער קלאטע נאך-וויינע ווייטעט פארשוערעהען זא דאס בערעט אויף איינע מענטשן אונד קיי-הייזען אונד אבדאך ער-פארדען זינד. — אין ווייטע קויפמאנן נאכטען 2 ל' ק' אויף זאכטען וויי-סענעדין אונד הייזערעטען אונטער דען טהיים-מערן וועט איבערשטענען אונד איינשטירטע-טען הייזער פערשידענען. פאן אונטער דען טהיים-מערן דער איינשטירטען הייזער האט מאן בע-הייזען פאנעסערן 15 טאגס מענטשן ערפאר-גענאנען. אויף איינע רעסטען-שיפע אונד דען 11 פ'רויען דיעזעס ווארדען פאס שטורם-וויינע אונד דען שיינעדין וועלען איינשטירטען 7 פ'רויען ערשטארבען אונד נור ווארדען גערעסטעט. שאן ביים רעסטען איינשטירטען דעם וואסער-נאך דורכברוק דעס דאסעס זינד 80 סאלדאטען, וועלכע צו בעפעסטענען דעם דאסעס איי-בערעטען ווערענען ערשטענען שטעטען ווארדען, זא פאנרען איהרען טאך אין דען וועלען, ביא שטרעקען פ'עסט-פערשלאסענען הייזערן רינט דאס ווא-סער דורך דען הויפמאנ הייזער. — געסטען ווא-רדען דאס 150 טאגסער אונד 200 קליידער רע-טע-שיפע טעמייט. אבער דיעזע ווארע נאך צו וועגען, דער שטורם ווערעט פארט אונד דיא פלומה שטייט נאך אייבער. געסטען האט דיא איינזענבאדן איבער 10000 מענטשן פאן סענעדין נאך קוקנאד אונד טעמען וואר איינשטירטען געפ'הערט. — פאן אללען גענעדינען דעס לאנדעס וועלען בערעטענען געה-שענען אין איינער קאניו שפענעטע פארלויפן 60000 גולדען פ'יהר דיא פ'עראוואקטען סענעדינער.

האגודה של פרייז-יאטר 5.60 - 5.55 נולד.
 קורדון באגאסער עיר מאי 1879, 4.98
 5.92 נולדן.
 רעסס קאָהל עיר אינווס - סעטעמבער
 1874-1876 נולד.
 ווינער שראבס-פיעמארקס דער אים-
 פרינס אויף דעם ווינער שלאבס-פיעמארקס אס 10-טען
 ד. מ. בעשיו 2566 שטיק, דאפאן ווארען: 2111 אונגארישע,
 508 פאלישע אונד 287 דייטשע, דא פרינע שטעללשען
 זיך פער 100 ק' אונגארישע מאטס-אקסען, 487-571 נול.
 פאלשע 52-557 נולד, דייטשע 52-57 נולדען.
 פערנאטווארמילכער ערקאסער: מאיר בריי-היי

אנציונע

יין כשר, טרעבער אונד שולוואויטן של פסח,
 איזט צו האבען און נאכער איסואדל צו מאנ-
 לוך ביליגסטעס מאנעס-פרייז ביא לאזאר שטערן
 איין איללאק (סרמין) דאנא-דאמפשיפ-שטא-
 ציאן. אויף פערלאנגען ווערדען פרייז-קוראנצע
 נעשיקט. - (3-3)

האפליכע אינלאדונג צום בענד!
 אין אונזערער זייט 36 יאהרען בעשטעהענ-
 דען ליקווער-אונד עסני-פאבריק, פעסט 2 מאה-
 רענאססע ניו 4, האבען וויר צו דען ביליגסטען
 פרייזען של פסח פארבעיהן: עכט סירמיע
 שולוואויטן פער בוטעללע צו 3 דעציליטער פאן
 25-30 קר, דעטטא פער העקטאליטער 45-50
 ביז 50 נולדען, ראסטאפאין פער בוטעללע
 צו 35 צענטיליטער 32 קר, דעטטא צו העקטאלי-
 טער 50-60 נולד, וויכעלליסט-פאמעיאנען-
 צימט-אונד ציטראן-ליקווער פער בוטעללע צו
 3 דעציליטער 36 קר, דעטטא פער העקטאליטער
 100 נולדען, טרעבער פער העקטאליטער 36 נולד.
 באראיישישקא פער העקטאליטער 56 נולד. עסני
 פער העקטאליטער 9.56 נולדען. - אויך אללע
 בארטען מיין בראנשווייגע אונד ליקווער צו דען
 געניצטען פרייזען וואלדען זיא אונס
 נעפעלינגסט ענטשערער ביינעליך אדער פער-
 אנלךד נעשעמטע אייפערענע עטהילדען אונד
 זיא ווערדען עייניש צופרידען נעשטעללע זיין. -
 איינקוראנצע ווערדען אויף פערלאנגען פראנאק
 איינקורנעטע. - אייפערענע אים דער פראייזין
 ווערדען געגען נאכאנאמע פונקטליך אונד סאלד
 איינסעיהרסט. אכטינספאלל

יאָינע ציוואק עט קאָפּט.
 פ ע ס ט 2 מאהרענאכטעס ניו 4.

יין כשר לחג הפסח
 צו האבען ביא לאזאר בערנער עט זאניע,
 ייין פראדוקציאן אין וואנדאיש, (שאצאן דער
 אונגארישען שטאטס-באנאן). (7-8)

= אויך אין דעם דייטשען רייכסטאטס-זיסענ-
 מאכטע טויטשער-פיערענטע טיפא דאז טיפ-
 טהיילונג, איזט סענעדן זייט מיטטערנאכט אונטער
 וואסער דאס אינד דאס דאז רעגירונג פארלי-
 פין 40000 נולדען צור אונטערשטויצונג דער פער-
 אינגליקעטן סענעדיגער שיקטע.

איינ ווייבער - שפעקל
 לאנטא (איינ) קענעוויטשע (שארישער קאפי-
 טאט) ווירד בעריכטעט: פאר קורצעס ליעס זיך
 אין אינזערעס אטעט און שניידער, נאמעס ונד
 פאלכעמאן, ינדער, אים גאליציען איינגע-
 דערט, נאכ ער זיך היער אלס לעריג אים. איינע
 מאנע שפעטער קאס איהם יעדאך דאס ווייב נאך.
 דיעקעס אבייטשעט רעכט פלייסג אינד ערהעלט
 דורך איהרע אונטערענניג דאס הייז וועהרעד
 דער מאן אונטער בעזאפען וואר. עס ווערט
 יעדאך נכט לאנגע אונד ווירד פאלכעמאן וואר
 פערשוואדענען. דא ארמע פרויא ליעס ער אין
 שוואנערעס צושאנדער אללין צוקוקן, נון שטעללש
 עס זיך הערויס, דאס דיעזער בעטרינגער ערסט
 פאר קורצעס אויך אין דער נעהע פאן סטראפוי
 אינע פרויא זמענן ליעס. עס ווירד דער טהיילאזע
 נומעהר פאן בידען נעטישען פרייזען נעכט.
 (לידער האבען זאלכע גאליצישען איינוואנדערער
 אימער מיט דער ווייבער-שפעקלעציאן געוואל-
 מינע שקאנדאלע נעמאכט אונד אינגליקליכע פרייזען
 אונס עלענדע צושאנדער. נענען דיעזע לייטע קאנג-
 טע מאן נור מיט דער מאכט דער בעהאדערע איהם-
 פיעלייבכערייא, אנקלאגט. לידער ווערדען
 אבער דא עהן מיט זאלכען "הענגעליפגען"
 גאליציענערן, אים נעדייטען, געשלאסען, אהנע
 בעאכאטונג דער דיעספאלדיגען בעשטימטונג
 דער האפאנאלייא-פערלינג. דאס געזעטן בע-
 טראכטעט יעדאך זאלכע עהן אלס איינליטיג.
 מאן קאן דיעזע לייטע אלא ווענען פיעלייבכערייא
 נכט בעשטראפען, און דאס נעדייט נכט איינע
 דיעזער עהן אלס גילטיג בעשטראכטעט, יא מאן קאן
 דאועלבטן נעדייטליך נכט איינמאל צור עהע-
 שיוונג (נט-נעבען) נאטהיען.

געשעפטסבעריכט

פעסטער פרייזען.
 11 י י צ ען פהייס 300 מעטצי 78.5 קולא 10.10
 נול. 850 מעטצי צפד 78.4 קולא 10. נולד. 150 מעטצי.
 צפד 78, 9.95 נול. 100 מעטצי 78 קולא 9.65 נול.
 300 מעטצי 78 קולא 9.85 נול. 400 מעטצי 77.5 קולא 9.40 נול.
 100 מעטצי 77 קולא 9.50 נול. 100 מעטצי 77, 9.67 נול.
 100 מעטצי 76 קולא 9.25 נול. - בא נאט ער
 300 מעטצי 76 קולא 8.80 נולד. 100 מעטצי 75.8 קולא
 8.40 נולד. (אללעס פער דרייא קאנאטע).
 ק ו ר ו י ען 1000 מעטצער 4.75 נולד.
 11 י י צ ען ער פרייז-יאטר 8.674 - 8.724 נול.

שרעקענס-רוף ערפילט דיא נאנצע שטאדט. -
 דיא אס דאמס טהעטיגען ארבייטער וואלדען פליכ-
 טען אבער זיא ווערדען פאס מיליטער צורומע-
 יאנט אינד זא צור ארבייט נעצוואנגען. יאמטער
 אינד פערצווייפלונג ברינגען און דער שטאדט דיא
 שרעקליכסטע פערווירונג הערפאר. ווען נכט
 800 פרישע ארבייטער הערביקאממען, אים אים
 דער שגעללינגייט איינע נייען רינג-דאמס אים
 סענעדן עררובטען צו קאנגען, דאן איזט סענע-
 דון פערלארען. דיא ארבייטער ארשטאפען אין
 דער נענעד סענעדיגס, דראקשאטא טאפע אונד
 סאטאטא שטענען זייט אויף פרימא אונטער
 וואסער. אין דראקשאטא שטרעצען בייא איינ-
 שטויזן דעם וואסערס זאפארט 300 היוער איין.
 פאן סענעדן פוהרען 11 ברינגער מיט דעם שפעט
 נאך דראקשאטא אים דעם וואסער פאן סענעדן
 דאס וואסער שטעהט. דיא ערבייטערען אינד
 פערצווייפלעטען דראקשאטא און איינזעהער גלייב-
 טען נון, דאס דיעזע סענעדן דעו דאמס דורכ-
 טענדיגען האבען, אים דאס וואסער פאן סענעדן
 נאך דראקשאטא אביציליטען. דיא 11 סענעדן
 ווארדען דאהער פאן דען ביינער און דראקשאטא
 זאפארט ערצווייפלעטען אינד דיעזע סענעדיגער יע-
 רען זיכער אין שטיקע צערייסען ווארדען. ווען
 זיא נכט דער רייטער איינשטערען ליעסע יוא-
 דורף זיא וועניגסטענס אים קערקער פאר דער
 ערבייטערען געפאלערינג נעכטער זינד. דיא
 מייסטען היוער אין דראקשאטא זינד בערייט איי-
 נעשטערען אללע איינזעהער לויכטעטען זיך
 אין דיא טרומע וועלכע אויף איינעס מליינגע בער
 נע ליענט אינד דאהער פאר דעם וואסער יז-
 בער אויט. דיא איינזעהער דעם אביציליטעט-
 טען ארמעס סאטאטא ערבריינגען זייט פריימא
 נאכטס וואסמט וואכערן אינד קינדערן אויף דעם
 דארטיגען ברייטען אינד פעסטען איינעכאנ-
 דאמס. פאר איהנען דיא פלוטה. הינטער איהנען
 דאס פאן וואסער ערפילט אהר, פאן דעם
 נור נאך דער טהורס פאס וואסער הערפאר-
 ראנט. - דאס פעסטער שורנאלי פערצאפענט-
 ליכט פאליקערע דעפעטע:

ס ע נ ע ד י י 11-טען מערין, אלב 1 אהר
 נאך מיטטערנאכט. דאס אינגליק אויט העריי-
 נעבראכען. דער דאמס ווארדע אן טעהרענען
 שטעללען פאן דעם פהייס דורכבראכען. דאס
 וואסער שטראט מיט איינעהיערעס נעדייט
 נענען דיא שטראט אללע איזט פערלארען, דא
 דאס וואסער אינאיהראלזאזא הערייטשירט.
 דיא עטטינגס-ארבייטען ווארען לידער זיאמאנס!
 איינע היוער אים 10 אהר פארמיטאנס אן דאס
 כאמפינאציאנס-מיניסטעריאס אינגעלאנגע
 א מ מ ל י כ ע דעפעטע בעשעמטע לידער
 דיא טרוינע נאכריכט. דאס זייט 1 אהר מיט-
 טערנאכט סענעדן אונטער וואסער שטעהט. -
 סענעדן איזט פערלארען!

פּרוכט-אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פּרוכט-אונד מעהל-פרייז-טאבעללע		פּרוכט-אונד מעהל-פרייז-טאבעללע		פּרוכט-אונד מעהל-פרייז-טאבעללע	
פּרוכט-אונד מעהל-פרייז-טאבעללע	פּרוכט-אונד מעהל-פרייז-טאבעללע	פּרוכט-אונד מעהל-פרייז-טאבעללע	פּרוכט-אונד מעהל-פרייז-טאבעללע	פּרוכט-אונד מעהל-פרייז-טאבעללע	פּרוכט-אונד מעהל-פרייז-טאבעללע
74	8.25 - 8.35	74	8.70 - 8.75	74	9.10 - 9.15
75	8.40 - 8.50	75	8.75 - 8.80	75	9.20 - 9.30
76	8.70 - 8.85	76	9.10 - 9.15	76	9.40 - 9.50
77	9.10 - 9.25	77	9.20 - 9.30	77	9.45 - 9.55
78		78		78	
79		79		79	
80		80		80	
74		74		74	
75		75		75	
76		76		76	
77		77		77	
78		78		78	
79		79		79	
80		80		80	
74		74		74	
75		75		75	
76		76		76	
77		77		77	
78		78		78	
79		79		79	
80		80		80	

אביאיראטען, פאן איינער פארשטעלונג דער הייבס-
מאסס איבערשוונגן קאנן קיינע רעדע זיין, אין
איינעם איבערבליקען אין וועלכעס אין סתויל דער
לאנדעם-ביהער אין איינער ביישפיעללעך וואס-
סער-נעפארהר זיך בעפונדעט האבע אידן דיא נא-
טהיגע רודע אונד בעזאנענעווייט ניכט אום מיד
אן איינער דענסטען בעזאטהונג צו פארשפרייטן.
מיניסטער-פרעזידענט מוסא: פאר אללעס
מוס איד עם איינשפריכען, דאס דיא בעהייפטונג
דעס אבערדאנעטען קאל אריאש איינע איבער-
גינדעטע אויט, זא קליין אונד דאך דיא עסטער-
רויט-אונגארישע ארמטע ניכט, איד ווי קיינע
געניגענדע אנזאחל פאן פארדאטען ציר פארשטייט
סענעדיגע ענטוועדען העפטען קאננען ווייל אוי-
ניגע ענטוועטענער געניגענדיגט אין באפען ווי-
לען; דאס מיליטער האט איינע איבערמענטליכע
קראפט ציר רעסטונג דער שטאדט געוויקעלט,
עס ווארען גענוג פארדאטען דא, עס ווארען מיט
אללער אנשטרענגונג נעארייטעט אבער דיא
געוואלט דער הערניגערעבענדען פארשטען וואר
עבטן שטערקער, אלס אללע מענטשליכע ארייט.
אידן קאנן איד עם ניכט פיליגען, דאס ווי איד-
זערע בעזאטהונגען אבערבעקען איד פילע דיא
ניאפע דעס אונטערקעט עבענזא ניט אלס הערר
קארל אטוואש, אלליין דא אין סתויל דעס לאנד-
דעס לייזער פאן איינער זאלבען פערזיינע
היימגעוויכט ווארדען, מיסטען ווי א אום זא פליי-
סטיג אריינשטען, אום דען שארען מיט דער צייט
דורך פלייס אינער אנשטרענגונג ווערען ניט צו
מאכען אידן וועררהערהליך, דאס איד ניכט אינשטע-
טני דעס הערניגערעבען דעס אונטערקעט ענטווענען-
זענען האבען, פאר סענעדיגע שטענען 6 דאסע-
שפיען 18 שלעפטער אונד איבערהאלען קליינע
שיפליין, איד האפען דאס דיא רעסטונגס-
טעל אויסרייבען ווערדען זיינע ווערעלבען נור
צו זעקסטער ציר פערזיינענדיג געלאנגען.

זיך פאן היער מיטשעלס סעפארט-צונעם אבער-
נאנגען, אום דען בידן צו פערשטאפען, אב ריע-
זער פערדן געלענגען ווערדען איז לייזער זעהר
צווישנפאלאסט, וויבער אונד קיינער זיך צום
נראטען סתוילע שאן פריהער אין זוכעהייט נע-
באכט ווארדען, אן איינעם טאנע זיך איבער
10000 מענטשן מיטשעלס באהן גערעטעטע וואר-
דען, ווישערע נאכריכטען זיך ביא מיר ניכט
אינגעטראפען.

מיניסטער-פרעזידענט מוסא: יון האט דיא
רעזיעוונג דעס הווע אללעס מיטגעוויילט, דאס
הייז ווירד זיך איבערצייגט האבען, דאס דיא רע-
זיעוונג בעמחה וואר, איבער דען ווערליגען
שטאנד דער נעפארהר קראהייט צו קיינענען, נור
איבער איינע קאנטע זיך ניכט צו און פארהייט נור
קראהייט האבען, דאס נעמליך אין זאלד נע-
וואלטיגער שטרעם ענטשטענען ווערדען דעס
גענעראלער אללע מענטשליכע קראפט ניכט
אויסצויכט.

פעטער קענדע: איידן גענען דען שמורס
העפטע דיא רעזיעוונג פערפונגען טעפען מיט-
סען, איידן זענען פאלל מענטשן אום פארהייט
בעזאכט ווערדען, דאמיט עבטן דער שמורס קיינע
זאלבע נעפארהר פערזאוראכען (אללגעמייעט
געלעכטער, רופען: וואלד דיא רעזיעוונג דען
שמורס אפהאלטען.)

מיניסטער-פרעזידענט מוסא: יון איד ווי-
שע אינזאנן איינע רעזיעוונג, דיא איידן דאריבער
צו פערפונגען האט, אב אין שמורס ענטשטעהע
אדער ניכט איד בן לייזער ניכט זא מעכטיג
אום דעס שמורס בעפעלען צו קאננען (היי-
טעריקט העכטס לערס איידן דען בעקען דער
איינערס-לינקען).

פערזיענע וואונדערן.

ר' (ו' ש' י' ש' ע' ב' ל' ר' ו' נ' ג' א' י' מ' פ' -
טעיסטירט ווירד געמלדעט: פאר קורצע וואר-
דען ביקאנטליך האפען פארברייטענע נעמאכט
דיא איינע בערענעקענען געזענען גענען
דיא ווערן איינפליגען, זענען איד קיינע פאל-
שטענדיגע עמאנציפאציען, זא וואלשען דיא ווערן
דענאך ווענעטענען איינע פרייהייטען סתויל-
האפען ווערדען, אום פערזיענע איינעבליקע
ווארדען יעדאך דיא איינפריהונג דעס נאנען פריי-
הייטליכע פלאנען ווערדען אויף אונטערשיידענע
צייטען פערשטאכען, מאן פאסטע נעמליך דען בע-
שלוס פארזערס אין געזענען בעזעלונג דער ביל-
דונג דער ווערן צו שאפען אינער הייבשפריי-
הייט (יון וויר קאננען אום לייב פארשטעלען, וויא

דייען ווישע בילדונג איינזעהען וואלד, אין
היסלאנד מאכטע מאן דיא ווערן דאזע בילדען,
דאס דיא איהר נאנענע ווערענדיג איבערבעקען אין
דייענע פאללע - דעס ווארען נע אונטער-
פען ווירד - ווערע דאן איד דיא נאנען ווער-
עמאנציפאציען האכטע איבערפליסטען, ווי
האבען קיינען אויסגעבליק דאן געצוויפעלט
דאס מאן אין היסלאנד מיט דער ווער-
איבערהייט נור איינען אונטערשטען שווי-
דעלי טרייבט.)

ר' (ו' ש' י' ש' ע' ב' ל' ר' ו' נ' ג' א' י' מ' פ' -
טעיסטירט ווירד געמלדעט: פאר קורצע וואר-
דען ביקאנטליך האפען פארברייטענע נעמאכט
דיא איינע בערענעקענען געזענען גענען
דיא ווערן איינפליגען, זענען איד קיינע פאל-
שטענדיגע עמאנציפאציען, זא וואלשען דיא ווערן
דענאך ווענעטענען איינע פרייהייטען סתויל-
האפען ווערדען, אום פערזיענע איינעבליקע
ווארדען יעדאך דיא איינפריהונג דעס נאנען פריי-
הייטליכע פלאנען ווערדען אויף אונטערשיידענע
צייטען פערשטאכען, מאן פאסטע נעמליך דען בע-
שלוס פארזערס אין געזענען בעזעלונג דער ביל-
דונג דער ווערן צו שאפען אינער הייבשפריי-
הייט (יון וויר קאננען אום לייב פארשטעלען, וויא

ר' (ו' ש' י' ש' ע' ב' ל' ר' ו' נ' ג' א' י' מ' פ' -
טעיסטירט ווירד געמלדעט: פאר קורצע וואר-
דען ביקאנטליך האפען פארברייטענע נעמאכט
דיא איינע בערענעקענען געזענען גענען
דיא ווערן איינפליגען, זענען איד קיינע פאל-
שטענדיגע עמאנציפאציען, זא וואלשען דיא ווערן
דענאך ווענעטענען איינע פרייהייטען סתויל-
האפען ווערדען, אום פערזיענע איינעבליקע
ווארדען יעדאך דיא איינפריהונג דעס נאנען פריי-
הייטליכע פלאנען ווערדען אויף אונטערשיידענע
צייטען פערשטאכען, מאן פאסטע נעמליך דען בע-
שלוס פארזערס אין געזענען בעזעלונג דער ביל-
דונג דער ווערן צו שאפען אינער הייבשפריי-
הייט (יון וויר קאננען אום לייב פארשטעלען, וויא

קאננע אונד דיא איינלאונג אונטערן מוסע, ער האט
דיא איינלאונג און אונד בעקערקען זאקאן, וויא מאס
הילדעס איינען פאר פרייע גלענצען.
נאנעס מאן נון אכטער אונטערן מוסע צו זעסען דען
דער וואנען און גענונג, איינע איינע איינעבליקע זא
פראק נאכדעקענער דעס וואנען נאך - דאן עוואנשע
ער פלאטליך אים ווענעס נאכדעקען שטייען איינען
ווישער, אים, אונד בענאם זיך צוריק אין זיינע וואנענע,
וועלכע ער ען הונטער זיך פעכט פערשפלאכטען.
פראק שטייען זאקאן אין דאס דאכ-צושטער, וועל-
כעס סתוירט-איינען איינענענען וואר, אום פאן דאס
אום נאך אללען היסטענענענער דיא שטענע בע-
אכטענען צו קאננען, ער פאלשעט דיא נלאו-אכטענע,
דער אכטענע וואר וואנער-שאן, דער היינע בלויט היסטענע
וואר פאללע שטייען, סתוירטער דער מאך זא העלל
ליכטעס, דייטשאל קאננען ער אכטער ניכט זיינע ווענע
זא צוואנשענעקען, ער וואר צערישטען.
ער שלונ זיך מיט דער פלאכען האט אן דיא שפיר-
נע וואנשע נאך איינעם שטייען ווישער צו זיך
וועלכעס, איד העפעט עס זאך ניכט פערשטייען זאל-
לען; איד דאך ניכט אונטער טענען קאכטען אן, איד, איד
דיא ליבען איינעם זא ווערליכען ווענעס דאך מיך ניכט
ווארען, מיין הערן סום דער פאללאן ווא און שפיין
בלויבען, איד קאן פארשען, דאך אכטער ניכט
פארשען, וויא ווענע מיט דיענעס נעפאלע; איד
דאך איין זאלכעס אונטערלונדען ווענען ניכט אונטליך-
ליך מאכען.)

ווערדען דיענער איינעבליקע וואר נון מאטהילדע
אום צושטער פאללין, איהרע איינע ווארען ווענען דער
בעשטענדיגען פריכט פארשווערונג אויף דאס פונסטער
ווערליכע - אונד ווערען פלאטליך קאכטע דער פיער-
דע אום פונסטער, נוקס היינע אונד בעקערקעס מאטהיל-
דע אויף דעס וואנען, וועלכע ער דורך דאס
פונסטער בענען? דיעס וואר איהר איינענע שטענעס.
פראק, דער ווא שפראכלאן מאכטע אונד ווא בינאמע
אום איהרע ווענע באכטען - דער פערטער שפראכע
זא אין איהרע וויכטיגערן שטייען איינע איינעבליקע
מיט איינעם הייבשטיגען לעבען דער פערטענע אן, דאן
כאפט ער אן דאס פונסטער אונד רופען: הען האלאן!
דא ווירט זיך דאך עוואס א אום הערר בעקערקעס פראק
צו הווען?

יידן ווי רופען פארשטעלען מיט צושטענער שטייע.
טען - וואר דער פרימער עווערדעטען; אויך נום דער
קעלל האט וואר שאנע ווייכע בילדען אין ווענעס הווען
- אונד ענטשטענען זיך.

נור וואר לויט הערניגעקאכטען, אום האפטע באנע
דייעסן אום פארשטעטע צענעראכט, ביז ווא נאך איינע
שווערען קאכטען ציר סתוירע נעשאכען האט, דער-
שיקאנען מאטהילדע פאר קום דיא ווארען אום איהרע
שיפעטער דאס נון פארזענענענע צו ערעהעלען, מאן
קאנן זיך לייבט דעקען, וויא הייליכע עס דען בידער
שטייען צו מוסחע וואר - ביז ווא ענדליך נאך לאנגעס
ווארען דאס פאללען איינעם וואנעס הארטען, פראק
וואר נון אין בענלייטונג איהרעס פאסטער אונטערקאכטען.
סאטהילדע ערעהעלעט נון הערניגע, וואס ווערדענע

ס ע נ ע ד י נ 12-טען מערץ, 8 אהר-נאכ-מיטטאגס. דיא שאדט סענדערן בעשעפיה נכט מערה וורר רעטטען וואס נאך צו רעטטען אנט עס נעפאר פארישער מאנגעל און שפען אינד זאכטיגען פאררעייגען. מאן גע-ווארשעט הילפע פאן דער דורכשטיגענדער דער דאממע דיא מירטען פארטעממען ווררד. דא נור דיא היידע ווייט דאס וואסער אים דער שאדט איינען אבליף פירן קאן. דיא לאגע איז איינע פרייע-פלינגענדיגע.

ס ע נ ע ד י נ 12-טען מערץ, 10 אהר נאכט. דיא פליכט דער בעפאלקערונג ווארדע דען נאנגען טאג הויזרוך פארטעמעטעט. ביא דען טהיים-רויקען אינד אס פארהאנענע וואר דאס גערינגע אויף ועדד שאדטעס. דיא רעטטענ-ארבייטען ווערדען מיט אייגענארהילבער אים-דיער אינד איבערזעצטען איינער בעשעפענען. דיא יאמטע איז דער-צעהערטע אונטער קינדער ווען איינער שלעפטן און ערען קינדער איבעראל קלאנגען. וויינען אינד היפע דער פער-ציייליגען טאמאבער ווארען ווערער צוויי פיק-ביאדער דעם נאכטם שטיינער זיך דער שיקען וורד דיא פלינגענדיג. דיא נאס-ארבייט שפעט נעמליך עבנפאלם אונטער וואסער. קיינע לאמפע קאנן אונטערווען ווערדען. מאן ווען זיך איינמאל דיא פליכט פאן טויערדיג אינד אבער טויערדיג פאן טענגער, פרייען אינד קינדערן. גרויען אינד קראנקען אין פלינגענע נאכט. ווא דער איינע דער אנדערן אויף 4 עללען ווייט נכט זיעט! דיא עהל דער אייגענע-מען מען ווייט אינד דער אומגעקאממענע מענישען קאנן יעצט ביא דעם אילגעמיניען וורר-וואר דען זייכאיים נכט אונטערווען ווערדען. מאן וואר אויף איין אונגליק פלינגענדיג. נכט אבער איז איין זאלך פליכטבארעם, ווא דאס איז. פאן דעם סענדערן עראיש ווארדע.

ס ע נ ע ד י נ 13-טען מערץ, צווישען פאר-שרייא דער איינליכען הארש מאן אויך פארט-ווערדע דאס געשעפענדיגע היידע. נאכט פארטעט דיא לאנגע ווייער-הויז איינער דין איז אים צוויי פים הארע אים דיא טהיים-דער שורם-ווייטהע פארט.

ס ע נ ע ד י נ 14-טען מערץ, וועלכער עבנפאלם אן דער טהיים לינט, איז אין האכס-טע נעפארע עבנענא ווא סענדערן איבער-שוועמט צו ווערדען. אויך אין סענטעש קעמפען דיא לייעט שאן וויט מערהערעני טאנגען אן דער בע-פלינגענדיג דעם דאממעסאבער ווען דער שורם-ווייער פארט ווייער אים אייך סענטעש פערלארען.

אינער קאנגי, פראנץ יאָנע, האט נעסערן איין האנד-שטייבן אן דען אינאויסען מיטטער-פריידענגען טאט נעריכטען אין וועלכעם עס הייסט: דיא נאגע מאדאריע טראד ביהער אינשאלטען. אים דען טאג מינער זילבערען האצטיים צו פיינדען, נון איז עס יעצט מין ווארט. דאס דיא איינלאנג אינד קאסען וועל-בע מאן צו יענער פיערעווערע וואללעט יעצט דען אונגליקליכען איבערשוועממען ציע-ווענדעט ווערדען וואללען. וואס מאן דען איבערשוועמען ובעט ווירד, ווערדען אויך בע-מאכען אים ווען מאן עס צו פיערליכעווייט מינער זילבערען האצטיים פרייעווערע העטע. אייסער דען סענדערן געשפענדיגע 10000 גילדען ווערדע אויך נאך 4000 גילדען פון דיא ארמען איבערשוועמען אים מינער פרוואקסאס איבערשיקען.

ויר זינד דער פיעטען איבערצייגונג, דאס זיך אייך איינערע געהערשען לייער דען ערלען שפענדען-אנשליסען ווערדען. דיא שפענדען מא-גע מאן זענען אן דיא ארעסטע:

Palfy Ferencz, polgármester úrnak, Szeged.

הערין, איך האבע זאגליך דעם קאנגעליכען קאמ-מער, דערין לויטאיש דען בעטרא פאן 40000 גילדען אונטערווען דאמט דער רעטטונג דער און געפארען וועבכערען אינד דיא פליכט דער בעפאלקערונג איבערהויפט געניינער אינע-רשייט-צוין קאנגע. ווייט זי אהר נאכטם האבע אויך קיינע צווייערע דעפעסע ערהאלטען. אויך האבע זעלבסט אן דען בירגערשייטער אינד אן דען קאנגעליכען טעלעגראפיע און סענדערן אים ווייטערע נאכריכטען טעלעגראפיע. ביהער זינד נאך קיינע אייגע-טרעפמען. דא דיא עוועהעמען ערהערן מיט דען רעטטונג-ארבייטען נעוים זי אהר בעשעפטיגט זינד. דאס דיא נאך קיינע צוויי ציר אבונדונג אי-נע דער טעלעגראפישע נאכריכטם פארטענען האבען. זי אפאלד אן דיא רענייערונג יעדא איינע דעפעסע קאמט. ווירד מאן זי מיר היעהער אן דיא זעציגע בירגער. דאמט אויך דעזעלבע זאגליך אים רייכטאגע ציר אללעגעינגע קענטען פרינגע. אייגענעס האבע אויך שאן פאר וואכען פריי-פיי-גען געטראפפען. דאמט רעטטונג-ווערקצייגע פרינגע-שפעס אינד קליינע שפאלען ציר פער-ציינע שטעהען. אויך גלויבע, דעספאלם מינער פליכט געניינע געלייסטע זי האבען. אויך ווער-דע איבערזעטען וויא נעאנט אללע איינליכענדיגע דעפעסען זאגליך היער פערלעגען לאסען אן.

קארל אַוואַד, דיא רענייערונג האט אה-דער פליכט נאך נכט געניינען קאנגען. זי וואר יא נכט אים שאנדע איינע געניינערע אפאל פאן סאלדאטען נאך סענדערן ציר רעטטונג דער שטארט צו ענטזערדען. דא איבערענער-מיטלינגען יינלינגע לייערע אן באטיינע זינד! (דאסען אנדערע פריעטערליכער ערש, דער היידער קאנן ויינע רעדע נכט פאן טעמפלען. ער שפארד נור נאך פאלגענדע ווארטע: מינע הערדען! אונטער דעם פליכטבאדען סענדערן איינליכען פייסע אויך. דאס דיא הייטיגע זעציגע אייגענע ווערדען! (אללגעמינע בעעזענע.) יאָנע מאדאראם: מאכען וויר יעצט דער רענייערונג קיינע פארווערט ווענען דער פרינגע-גענייטע יעצט איז עס קיינע צוויי אבער באם-גניען צו פאליטויקען. דאס ווירד אן הווערען צוויי געוויס נאך געשעהען יעצט פיערייגען וויר אללע יאָנע איבערזיערע דער פארשיידען איבערע קרע-טע, אים דיא געפארע געניינעטע צו מילדען דעם לאסען וויר דער רענייערונג צייע. דאס דיא יעדען איינגעליכען האצט בענישען אויער פליכט צו טהון. אויך שלאגע דאיער פאר, דאס דיא הייכס טאנס-וויילען קיינע אינע-רשטיגען ערליידען אויך זאנע: דיא רייכטאגע זעציגע זי עס מין ווארט איז. דאס וויר דיא איינליכענדיגע דעפעסען היער

דיא סענדערנר אונטעלענדיגייט
אום אינארישען רייכטאמע.

עס איז נור נאכדריק, דאס דאס איינליך וועלכעס אום 11-טען אינד 12-טען דעזעס איבער סענדערן ערווענגע-פראגען אויך דיא בריאטהוי-גען אים רייכטאמע ווענטליך שפארען מיספע. דיא נעמליכער ווארען צו זעהר אפגע-דינט, אים מיט קאלטער בעזאנגענהייט אינד נישטערהייט דיא בריאטהויגען פארטעמען און קאנגען. אן דער זעציגע פאם 12-טען דעזעס ווארדע דיא רע-טעריגע פאן אלען ווישען מיט פאנגען בעשערט. דא דיא פאלן דעם נאך סענדערן ענטזערענען קאנגעליכען קאמפער געויער טעלעגראפישע נאכ-דעפארען איבער דען שאנד אינד דען נאר. דער נעפארע האבען מיספע. דיא ערהאב זיך מיט-טעפריינדעט טאט אינד זאנע:

געעהרעטע הייד גערנע ווילל אויך אללעם מיטטיילינג, וואס אויך אן דעווער הויכט ווייס. געסענדען אבערנס בענגאן אין סענדערן אין פיר-טערליכער שטייע שווען שאן נענען 10 אהר-נאכטם שלענגען דיא וועללען העראש איבער דען דאכס, דאס דיא איינפער נאך דער שטארט פליכטען. דיעספאל פאלגען עס יעדא, דיא אר-מייער צו וועדער-אויפגאבע דער דאכס-ארביי-טען צו בעוועגען. אן מיטטעראכט יעדא, בראך דאס איינליק אינאיהאלטענען איבער סענדערן

סענדערן קאנגע דאס צו זאללען נוכט-נעלערהען נכט צעהלען עואונטעס דאס זיך נכט. ווא פראגאס פיערגאנגען זאמער מיט געפאר וויינעס ליכענס דאס קיינע דער פריא נישטעלד. וועלכעס דער שטייע פרי-פאלטען רעטטענען. אינד אום ביא אונס פאר צווייט פראגעסען גענערטע היידע געניינעטען. דאסען פראגע אן רעטטונג-ווערקען מעהר געלייסטען. אום דער בעסטע פיינע-ווערעסאן.

אום נעקסטע וויללען — שטייע יעצט לוירא איינען קאנגעס שרייא אים. דיא האסע איינען מאן פאר-איבערזיעלען געוועהן. אינד אום זי עס פעטטער איל-טע. זא דיא אויף פאר דעם טראיע שטיללע שטעהען, אינד עיקאנגעס דען שיקענע-עווערענען פ ר ע ס ד ע 1

הויזען עאן רייכענע דער פריימער אן דער טהר-נלאָקע — אינד דער אלפע דענען, וועלכע דאס ליישען הייער נלאָקע יא הארשע, וואללעט הויזסעהענען אום צו אפגען. —

לוירא שפראנג היינצו אינד וועט דען דענער צו-ריקצוהאלטען. דער דענער שטיינע זי אן. ער וואסע נכט, וואס זי מינע, נאך שטייער הייער קאנגע אים לוירא צו פרייערען געבן, דאס דיא דעם פריידען פרייט טע וועטהאלב ער צו רייקלעס דער ערין פראג געמאדעס אפגען טאנען.

אבער דער פרייער דרויען וואר איסטע אייגע-דורלעך. זאנע עאן ער טהרסאלס אן דער נלאָקע, וועטהאלב לוירא מיט דעם אלטען דענער הויזסונג אום אויך דיא טהיער דעם פארישטייעס בעסטע צו פער-שענדען. —

פאלליעטאן.
דער עהיים-מיט-פאללע
(6-טע פארטעצונג.)

ווערדע פאלקען אן שפאר, נאח ער אויף פאר לאנגע ווייער-פלינגען פאן דער וואנד אינד היינ זי אן איינע לידערען געטענע אום. דאן וואר ער אום זיך איינען לאנגען שוואצען מאנטעל. אינד ענטפערטע זיך. דיא ביינען צווייגעלעבענען שוועסער שוויג-טען. דאס אויך מאן פאן אן אריינליכער בעשעפענען אן איינער אן פיערליכען גענענד מיט פלינגעל פער-ווערען זיך וואל. אויף מאן, דער זיך מיט דען ביינען אונטערשטיען בעשעפענען, זאלל אויך מיט פלינגעלן אומגעהן קאנגען? —

יעצט נאכדעם זיך פראגע ענטפערטע: וואען זיך דיא ביינען שוועסערן אין דעם אונגערישער ציעסער דעם געווענענפאללען טאנגעס אום אן סטריקוויידי דער זע סאן וואר, זא סטריקוויידי וואר אויך זינע וואונג. אן זייא איינע ווארען דיא ווענעט פריישעלע מיט בייער-האסען. דיא פרישערענען מאשינען, לאנד-קאר-טען אינד שטריקוויידי פריישענען דיא ביינען מיט-בען אן שטיינען. דער מאנד וואר בעריישט אויסגעוואנען דיא ניייערע לוירא פלינגעל דיא נאכע פריישענענע עוואונ-דעיונג זא אן — אינד זי אויער גאנגען בעוואונ-דעיונג זא ווא ווייקליך דען מאנד אין בעשעלס איי-נע וועלע ווא איינע ערע, אוינע ערע איז יא נור 80 מאל זא נאָס אלס דער מאנד, זאנט אום דער מאנד ענענען בעשעפען. דער דאס לער-פאר וועהט מאן

יינען מינע לייענע שטעטער: (זאנעס מאטהוידע) פראפעדעס עס מיר שטענדען פראוואכעט, זא פייט עס מיר דאך. דאס וויר דורך דעווען אייגענדיגע צו פאללע אן דענע קריקאזע וואונג דעם געוויינטפאללען נעלעהר-טען געראשען זינד אינד דיא ווערקצייג וויינע קונסט אינד וויסענשאפט געוועהן האבען.

ווען ער דער פראגע דעוועס שיעקליכען פיע-דען נכט בענגענען מאכטען

יער איז יא בעוואספונען. אויך האבע צו פיעל אכטיג פאר אים, אלס דאס אויך געווענענען אין אונטש געראשען קאנגען.

אבער דענע נוכט-נעלעהרען זינד נכט איסטע העלערען יא פריישענען בעסטע, מיט אויער פיערע, אלס מיט אויערן וואפען אומגעוועהן.